

Folketingets Finansudvalg

Bilag	Journalnummer	Kontor	
	104.A.1.Ø.1.Zambia/II	HUM	13. oktober 2006

- a. Udenrigsministeriet anmoder hermed om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2006 afgives tilsagn på 66 mio. kr. i støtte til nærområdeindsatsen i Zambia, fase II.

Forslaget medfører ikke merudgifter i finansåret.

- b. **Baggrund**
Zambias bruttonationalindkomst pr. indbygger er for 2005 beregnet til USD 490. Realvæksten i BNP pr. indbygger udgjorde 3,4 pct. i 2005, og den gennemsnitlige årlige realvækst var -0,1 pct. for perioden 1990-2005. Indbyggertallet skønnedes i 2004 at være 11,5 mio., og den årlige befolkningstilvækst for perioden 1990-2004 var i gennemsnit 2,3 pct. Den langfristede offentlige udlandsgæld opgjordes i 2004 til ca. USD 5,9 mia. Zambia er af FN klassificeret som tilhørende gruppen af mindst udviklede lande.

Zambia har gennem flere årtier været et tilflugtssted for regionens flygtninge. I samarbejde med de internationale hjælpeorganisationer har Zambia opretholdt en politik, hvor stort set alle flygtninge er blevet modtaget. Den danske nærområdeindsats blev lanceret i 2003 med et treårigt program, der fokuserede på Somalia, Tanzania og Zambia (Akt 157 28/5-2003). I Zambia blev det besluttet at støtte den vestlige provins, hvor op mod 110.000 flygtninge fra Angola havde taget ophold. Danmark ydede støtte til et bredt anlagt program, som var formuleret i samarbejde med Zambias egen flygtningemyndighed under Indenrigsministeriet, og støttede bl.a. gennemførelsen af faglige uddannelser i flygtningelejrene og forbedret adgang til skole- og sundhedsfaciliteter.

Fase II af nærområdeindsatsen i Zambia vil fortsætte arbejdet med repatriering eller lokal integration af de angolanske flygtninge, der fortsat opholder sig i Zambia. Den danske støtte skal være med til at sikre en afvikling af det angolanske flygtningeproblem inden udgangen af 2008.

Programbeskrivelse

Den planlagte programperiode løber fra 2006 til 2009.

Kapacitetsopbygning i Zambia. (14,5 mio. kr.):

Gennem et samarbejde med FN's flygtningehøjkommissær (UNHCR) i Zambia er det formålet at styrke de zambiske myndigheders kapacitet til at sikre en tilfredsstillende beskyttelse af flygtninge i overensstemmelse med internationale normer og principper og skabe vedvarende løsninger på flygtningestrømme. I samarbejde med de zambiske myndigheder vil der blive gennemført en kapacitetsanalyse, som skal kortlægge de væsentligste svagheder i Zambias politiske og administrative håndtering af flygtninge. Dette analysearbejde ventes at munde ud i et prioriteret katalog over væsentlige områder, hvor der er behov for støtte til kapacitetsudvikling.

Bæredygtig reintegration i Angola. (24,0 mio. kr.):

De dårlige modtagelsesfaciliteter og den begrænsede hjælp, som stilles til rådighed for de hjemvendte flygtninge, har dæmpet interessen for repatriering. Med henblik på at styrke indsatsen for reintegration af hjemvendte flygtninge, vil der gennem et samarbejde med UNHCR i Angola, blive givet støtte til udvikling af de lokale områder, som skal tage imod de flygtninge, der vælger at benytte sig af den frivillige repatriering. Der vil, på baggrund af en generel behovsanalyse, blive givet støtte til bl.a. uddannelse, sundhed, og landbrug. Det samlede budget for UNHCR initiativet er 23 mio. USD.

Rehabilitering af veje til flygtningeområder i Zambia. (18,0 mio. kr.):

Den planlagte afvikling af flygtningelejren i Nangweshi i det vestlige Zambia vil medføre et indkomsttab for værtssamfundet. Det er derfor vigtigt for lokalområdet, at adgangsvejen og færgeovergangen forbliver åben også efter afviklingen af lejren. Det forventes, at en rehabilitering af vejnettet og færgelejer vil koste ca. 11 mio. kr.

Under samme indsatsområde afsættes der midler til opgradering af ca. 63 kilometer grusvej fra hovedvejen Lusaka-Mongu til flygtningebosættelsen Mayukwayukwa i Kaoma distriktet. Vejens meget ringe tilstand er en væsentlig hindring for landbrugsudviklingen i området. De lokale myndigheder i Kaoma distriktet bistår med forberedelsen af projektet, herunder gennemførelsen af mere nøjagtige opmålinger af selve vejen og de vandløb, der skal tages højde for under byggeriet. På baggrund af de gældende byggepriser forventes det at kunne gennemføre opgraderingen for ca. 7 mio. kr.

Landbrugsudvikling i Kaoma distriktet. (5,0 mio. kr.):

Flygtninge fra Nangweshi, som ikke ønsker at lade sig repatriere, vil blive flyttet til de mere permanente bosættelser i Mayukwayukwa. Gennem anden støtte fra bl.a. UNHCR vil de nytilkomne angolanske flygtninge få hjælp til at etablere en landbrugsproduktion med henblik på at gøre dem selvforsynende. For at undgå en situation hvor flygtninge i lejren er bedre stillet end folk i lokalsamfundet, gives der støtte til et landbrugsudviklingsprogram som den internationale NGO, Oxfam, har implementeret i

distriktet siden 2005. Der gives 5 mio. kr. i støtte over en to-årig periode til en målgruppe på ca. 18.000 personer.

Budget

Det samlede budget andrager 66 mio. kr. fordelt på følgende poster:

Kapacitetsopbygning i Zambia.....	14,5 mio. kr.
Bæredygtig reintegration i Angola.....	24,0 mio. kr.
Rehabilitering af veje til flygtningeområder i Zambia.	18,0 mio. kr.
Landbrugsudvikling i Kaoma distriktet.....	5,0 mio. kr.
Implementering & reviews.....	2,5 mio. kr.
<u>Uallokerede midler.....</u>	<u>2,0 mio. kr.</u>
<u>I alt</u>	<u>66,0 mio. kr.</u>

Tilsagnet vil blive afholdt med 66 mio. kr. under § 06.32.08.10. Styrkelse af indsatsen i nærømråder.

Væsentlige risikoelementer

Der er to større risikoelementer forbundet med programmet. For det første er den frivillige repatriering allerede forsinket, og yderligere forsinkelser kan betyde, at dele af repatrieringen må aflyses eller udsættes. For det andet er der risiko for, at nye spændinger i grænseområderne til Den Demokratiske Republik Congo (DRC) kan tvinge både de zambiske myndigheder og de internationale hjælpeorganisationer til at flytte fokus fra Angola til den nordlige grænse.

Risikoelementerne er reelle, men såvel den zambiske som den angolanske regering synes opsatte på at gennemføre den sidste runde af repatrieringsprocessen. Det nyligt afholdte valg i DRC giver ligeledes anledning til en vis optimisme.

- c. Sagen forelægges Finansudvalget, da der er tale om en rammebevilling, hvor totaludgiften overstiger 30 mio. kr.
- d. Forslaget er tiltrådt af Styrelsen for Internationalt Udviklings samarbejde.
- e. Under henvisning til ovenstående anmoder Udenrigsministeriet om Finansudvalgets tilslutning til, at der i finansåret 2006 afgives tilsagn på 66 mio. kr. i støtte til nærømrådeindsatsen i Zambia, fase II.

Tilsagnet vil blive afholdt af det beløb, som på finansloven for 2006 stilles til rådighed for udviklingslandene under § 06.32.08. Øvrige bilateral bistand.

- f. Finansministeriets tilslutning foreligger.